

MUSİKİ**CEMAL REŞİD GÜNÜ****BÜLENT TARCAN**

Geçen Pazar Şan sinemasında Şehir Orkestrası'nın verdiği konser, Cemal Reşid Rey'in eserlerine tahsis edilmişti. Böylece konser tanınmış bir kompozitörümüze gösterilen ilgi ve yakınlık yüzünden özel bir değer kazanmıştı. Konserin ilk bölümünde önce üç Anadolu dansı (Aydın Havası, Ağır Zeybek ve Yürük Zeybek) daha sonra (Enstantaneler) 1 dinledik. Her iki eseri konser sevenler başka fırsatlar ile de tanıma imkânını daha önceden bulmuşlardır. Ancak şefleri için ayrılan bir programa elinden gelen yardımı yapmak isteyen Şehir Orkestramızdan bu parçaları bu kadar başarılı olarak dinlemişler midir? Bence hayır. Bilhassa Yürük Zeybek ve (Enstantanelerden) dilenci, güzel bir orkestra standardının gerektirdiği derecede iyi çalındı. İlk bölümü sonlandıran (Çağrı) ise amatörlerin ancak radyo yayınlarından tanıdıkları bir eserdir. Kompozitörünün Palazzo Pitti Orkestrası ile verdiği konser ancak orada bulunan sayılı kalabalıkça bilindiğinden bu eserin programa konması yerinde bir seçi oldu. Ve orkestramızda (Çağrı) yı bir çok yerlerde kendini aşan bir kudretle çaldı. İkinci bölümde ise Sazların Sohbeti ve Fatih'i dinledik. İkinci flütistin diğer solistlere (iki korno ve harpa) kıyasla daha (artist) olduğu gözden kaçmıyor. Fatih senfonik şiiri çok yorucu, güç ve çapraklık episod'larla dolu büyük bir kompozisyon. Çalınması, daha kudretli orkestraları aratıyor, ama yine orkestramızın bu zor partisyonu başarmadaki emeği küçümsenemez. Var olsunlar.

Enstantaneler ve Anadolu dansları bestecinin empresyonist renklerle bezendirdiği gençlik kompozisyonları. Cemal bunlarda taze, yurt sever ve aydınlık bir ifade içinde çalışmış. Bilhassa Yürük Zeybek ve Enstantanelerin ilk dört parçası, senelerden beri aynı sevimliliği muhafaza ediyor. Açıkçası bu eserlerin sahibi tam (Türk kompozitörü) Çağrı. Sazların Sohbeti ve Fatih'e gelince Rey hoca bu parçalarla çok başka bir yöne dönmüş. Bestecinin eski bir deyimle (üçüncü tarzı) içinde yazılan ve hepsi de fazla Batılı düşüncelerin mahsulü olan bu kompozisyonlarda onu (Kompozisyon yapan bir Türk) buluyoruz. Umarım ki, bu henzetli kendisini incitmez. Zira eserlerin değeri hakkında her hangi bir fikir yürütmeği düşünmeden bunu yazdım. Yeni kompozisyonlar üzerinde acele süblektif hislerimi yayınlamaktan dalma kaçınacak kadar tecrühem oldu.

Bence bu programa, ilk ve 3 üncü stilleri arasında ikinci bir (geçit) stilli de bulunan Cemal Reşid'in diğer bir eseri (mesela: İnflasyon) konulmalıydı.

Cemal Reşid üstadımızı bu konser vesilesiyle candan tebrik eder ve onun dinamik, yıpranmaz kişiliğinden daha pek çok seyler beklediğimizi söylemek isteriz.

Bize düşen ikinci bir vazife de onun (oda musiki-si) eserlerine ayrılan ikinci bir konser tertip etmektir. Çünkü Rey, kompozisyonun her çeşidine el atabilmiş bir kompozitördür.

Pazar konserleri radyo tarafından yayınlanmıyor. Bu yersiz karar neden icabetti bilemiyorum. Ancak neticesi, mesela Cemal Reşid gibi sayılı bir artistimizin varlığından yurdu haberdar edecek bir fırsatı kaçırmaktır. Bu da güpegündüze sanata yönelen bir kasıtdan başka nedir?

